

PARAISTEN KAUPUNGIN VALMIUSSUUNNITELMAN YLEINEN OSA

Hyväksytty kaupunginhallituksessa y.y.2023

Tiivistelmä

Kunnan valmiussuunnittelun ensisijaisena tavoitteena on ennakoivasti tukea asukkaiden, kuntalaisten ja matkailijoiden turvallisuutta.

Jonas Nylund

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	1
YLEISTÄ	4
1. Johdanto	4
1.1 Yleisen osan tarkoitus.....	4
1.2 Taustatietoja Paraisten kaupungista	5
2. Valmiustilojen, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutus toimintaan.....	6
2.1 Normaalioiolo.....	6
2.2 Häiriötilanne	6
2.3 Poikkeusolot.....	6
2.4 Perusvalmius, tehostettu valmius ja täysvalmius	7
2.5 Varautumista ohjaava lainsäädäntö.....	7
STRATEGINEN VALMIUSSUUNNITELMA	8
3. Elintärkeät toiminnot	8
3.1 Johtaminen	8
3.2 Kansainvälinen ja EU-toiminta	9
3.3 Puolustuskyky	9
3.4 Sisäinen turvallisuus.....	9
3.5 Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus.....	9
3.6 Väestön toimintakyky ja palvelut.....	9
3.7 Henkinen kriisinkestävyys.....	9
4. Uhkamallit ja häiriötilanteet.....	9
4.1 Informaatiovaikuttaminen.....	11
4.2 Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus	11
4.3 Sotilaallisen voiman käyttö.....	11
4.4 Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava toiminta.....	11
4.4.1 Laajamittainen maahantulo.....	11
4.4.2 Yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin tehty terroristinen isku.....	12
4.4.3 Isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä.....	12
4.5 Julkisen talouden häiriö.....	12
4.6 Rahoitusjärjestelmän häiriö.....	12
4.7 Voimahuollon häiriöt.....	12
4.7.1 Sähkön saannin suurhäiriö.....	12
4.7.2 Polttoaineiden saannin vakavat häiriöt	12
4.8 Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien häiriöt - kyberuhkat.....	12

4.9 Logistiikan häiriöt	12
4.10 Terveysturvallisuuden häiriöt	12
4.10.1 Mikrobilääkeresistenssi	12
4.10.2 Influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia	12
4.10.3 Helposti leviävä vakava eläintauti	12
4.10.4 Vaaralliset kasvintuhoojat - kasvitautiepidemia	12
4.11 Vesihuollon häiriöt	12
4.12 Elintarvikehuollon häiriöt	12
4.13 Laajat onnettomuustilanteet	13
4.13.1 Merellinen monialaonnettomuus	13
4.14 Merkittäviä riskikohteita Paraisilla	13
OPERATIIVINEN VALMIUSSUUNNITELMA	13
5. Kriisinaikainen johtaminen	13
5.1 Valmiussuunnittelun vastuut	13
5.2 Kaupungin kriisinaikaisen johtamisen periaatteet	13
5.3 Paraisten kaupungin valmiusjohtoryhmä	15
5.3.1 Valmiusjohtoryhmän jäsenet, sijaisuudet ja asiantuntijat	15
5.3.2 Valmiusjohtoryhmän hälyttämisen perusteet	15
5.3.3 Oikeus valmiusjohtoryhmän hälyttämiseen	15
5.3.4 Valmiusjohtoryhmän hälyttämistavat	15
5.4 Häiriötilanne- ja poikkeusolojen viestintä	16
5.5 Toimialojen ja vastaavien johtaminen	17
5.6 Pelastustoiminnan johtaminen	17
6. Valmiussuunnitelmien mukainen toiminta	17
6.1 Kaupungin johto	18
6.2 Hallinto ja tukipalvelut toimiala	18
6.2.1 Tekniset tukipalvelut	21
6.3 Kasvatus ja koulutus toimiala	23
6.4 Elinvoima toimiala	24
6.5 Sosiaali- ja terveydenhuolto (siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023)	27
6.6.1 Paraisten Kaukolämpö Oy	28
6.6.2 Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy	29
6.6.3 Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy -konserni	29
6.8 Pelastustoimi	29
6.9 Väestönsuojelu	30
POIKKEUSOLOJEN VALMIUSSUUNNITELMA	31
7. Varaukset ja materiaalihankinnat	31
7.1 Henkilö-, ajoneuvo ja tilavaraukset	31

7.2 Väestönsuojelutehtävät ja väestönsuojeluorganisaatio	32
8. Yhteistoiminta viranomaisten, yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa	33
9. Koulutussuunnitelma	34
10. Kaupungin talousarvio.....	34
11. Liitteet	34
12. Lähteitä	35

1. Johdanto

1.1 Yleisen osan tarkoitus

Paraisten kaupungin varautumisen ja valmiussuunnittelun tavoite on turvallisen elinympäristön luominen, kunnan palvelutuotannon mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa olosuhteissa, häiriötilanteiden hallinta ja niistä toipuminen.

Paraisten kaupungin varautumistyötä johtaa kaupunginjohtaja. Kukin viran- ja toimenhaltija vastaavat varautumistehtävistä omiin tehtäviinsä ja omalle vastuulleen kuuluvilta osin.

Varautumistoimenpiteitä ovat muun muassa valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, etukäteisvalmistelut, koulutus ja valmiusharjoitukset.

Varautuminen perustuu valmiuslain (1552/2011), pelastuslain (379/2011) ja muun erityislainsäädännön varautumisvelvollisuuteen. Valmiuslaki uudistui poikkeusoloja koskevan määritelmän osalta 1.8.2022. Lisäksi laki valmiuslain muuttamisesta 631/2022 on hyväksytty ja se astui voimaan 1.1.2023. Näihin muutoksiin on osaltaan vaikuttanut se, että Suomen turvallisuusympäristö on nykyisen valmiuslain voimaan tulon jälkeen muuttunut perustavanlaatuisesti.

Paraisten kaupungin valmiussuunnitelman yleinen osa sisältää kuvauksen kaupungin varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, kuvauksen elintärkeistä toiminnoista ja uhkamalleista sekä linjauksen kriisinaikaisesta johtamisesta eri tilanteissa.

Valmiussuunnitelman yleinen osa on julkinen asiakirja. Vain sen tietyt liitteet ovat julkisuuslain (621/1999) nojalla julistettu salaisiksi. Valmiussuunnitelman yleinen osa voi toimia yleisenä informaatiovälineenä. Valmiussuunnitelman yleisen osan hyväksyy kaupunginhallitus.

Valmiussuunnitelman yleisen osan lisäksi toimialat, tytäryhtiöt ja muut yksiköt varautuvat häiriö- ja poikkeusolojen kriisinaikaiseen johtamiseen ja tehtäviin valmius- ja jatkuvuussuunnitelmillaan, kaupungin kiinteistöille tehdyillä pelastussuunnitelmilla, resursoinnilla ja harjoittelemalla säännöllisesti suunnitelmien mukaista toimintaa. Varautumisessa otetaan huomioon myös ulkoistetut palvelut sekä yhteistyö elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa.

Jatkuvuudenhallinta on organisaation prosessi, jolla tunnistetaan toiminnan uhkat ja arvioidaan niiden vaikutukset organisaatiossa ja sen toimijaverkossa sekä luodaan toimintapa häiriötilanteiden hallinnalle ja toiminnan jatkuvuudelle kaikissa olosuhteissa.

Ministeriöt, turvallisuuskomitea, Lounais-Suomen aluehallintovirasto ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antavat ohjeita ja määräyksiä varautumisesta ja valmiussuunnittelusta. Turvallisuuskomitea on Suomessa kokonaisturvallisuuden alalla toimiva varautumisen pysyvä yhteistoimintaelin ja tarvittaessa häiriötilanteissa asiantuntijaelin. Käytännössä Turvallisuuskomitea on poikkihallinnollinen yhteensovittava elin, joka toimii puolustusministeriön yhteydessä.

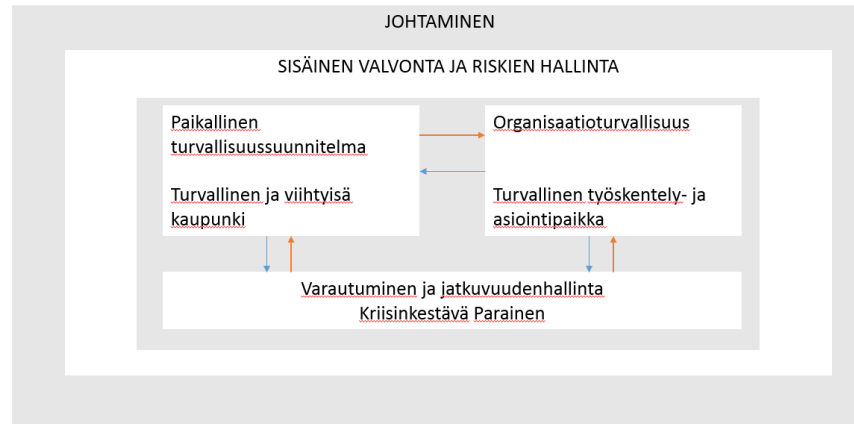
Paraisten kaupungin kokonaisturvallisuus tulisi muodostua turvallisuusjohtamisesta, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta, varautumisesta ja toimintavalmiuden ylläpitämisestä, organisaatioturvallisuudesta sekä paikallisesta turvallisuussuunnittelusta.

Organisaatioturvallisuuden tavoitteena on pyrkiä varmistamaan organisaation (liike)toiminnan jatkuvuus suojaamalla ihmisiä, omaisuutta, tietoa ja ympäristöä onnettomuuksilta, vahingoilta ja rikolliselta toiminnalta kaikissa olosuhteissa niin normaali- kuin kriisiaikana. Näistä asioista

huolehtiminen edistää ja tukee osaltaan organisaation toiminnan tavoitteita, positiivista imagoa ja kilpailukykyä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty tiivistetysti kunnan kokonaisturvallisuuteen vaikuttavia kokonaisuuksia ja tekijöitä.

TURVALLISUUDEN KOKONAISSUUS

Kuva 1. Turvallisuuden kokonaisuus

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2017) todetaan, että kokonaisturvallisuuden hallintaan eli yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseen kuuluvat uhkiin varautuminen, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sekä niistä toipuminen. Suomalaisen yhteiskunnan varautuminen toteutetaan kokonaisturvallisuuden periaatteella, mikä tarkoittaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamista viranomaisten, elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Normaalioloissa rakennettavat järjestelmät ja muut toimenpiteet luovat perustan toiminnalle häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Varautumisesta huolehtiminen on osa kaikkien toimijoiden päivittäistä toimintaa. Johtosuhteet, organisaatiot ja vastuujako säilytetään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa mahdollisimman muuttumattomina kaikissa tilanteissa. Häiriötilanteessa toimintaa johtavat vastuulliset ja toimivaltaiset viranomaiset tai muut siihen lainsäädännössä velvoitetut turvallisuustoimijat omien tehtäviensä ja toimivaltansa mukaisesti (YTS 2017). Hyvän hallinnon periaatteiden mukaan kaupungin toiminta tulee hoitaa mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa olosuhteissa.

Kunnan valmiussuunnittelun ensisijaisena tavoitteena on ennakoivasti tukea asukkaiden, kuntalaisten ja matkailijoiden turvallisuutta.

1.2 Taustatietoja Paraisten kaupungista

(Katso liite 0 Lisätiedot)

Paraisten kaupunki on runsaan 15 000 asukkaan kaksikielinen saaristokaupunki.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestäminen, kehittäminen, ohjaus ja valvonta siirtyvät Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023. Paraisten kaupunki on järjestänyt organisaationsa 1.1.2023 alkaen kolmeen toimialaan: 1) kasvatus ja koulutus, 2) elinvoima sekä 3) hallinto ja tukipalvelut sekä kolmeen kunnalliseen yhtiöön: Paraisten kaukolämpö Oy, Paraisten urheilu- ja nuorisotalo Oy ja Länsi-Turunmaan vuokratalot Oy.

Paikkakunnan suurin työnantaja on Paraisten kaupunki. Paraisilla on hyvät kaksikieliset peruspalvelut: 14 peruskoulua, 2 lukiota, ammattikouluja, 12 päiväkotia ja 5 terveysasemaa, aluekonttori/yhteispalvelupiste sijaitsee jokaisella kunta-alueella eli Paraisilla, Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä.

2. Valmiustilojen, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutus toimintaan

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian tarkoittamia turvallisuustilanteita ovat normaaliolot, häiriötilanteet ja poikkeusolot.

2.1 Normaaliolot

Normaaliolot ovat yleensä vallitseva, arkinen olotila, johon kuuluvat myös tavalliset häiriöt, tapaturmat, onnettomuudet, tulipalot tai satunnaiset sähkökatkot.

2.2 Häiriötilanne

Häiriötilanne on uhka tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää.

Häiriötilanteille on yhteistä, että ne

- ovat yleensä odottamattomia
- vaikuttavat voimakkaasti yhteisön toimintaan
- etenevät nopeasti ja vaativat nopeaa toimintaa
- aiheuttavat laajaa julkisuutta
- huonosti hoidettuina vahingoittavat organisaation mainetta.

Esimerkkejä häiriötilanteista:

- häiriöt palveluissa kuten veden-, sähkön- tai lämmönjakelussa
- erilaiset vakavat onnettomuudet ja henkilövahingot kuten tulipalot, liikenneonnettomuudet, luonnonkatastrofit, vaarallisten aineiden kuljetuksissa tapahtuvat vahingot, tartuntatautiepidemiat, työtapaturmat, väkivalta- ja kuolemantapaukset
- tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat
- talouteen ja rahoitukseen liittyvät ongelmat
- oman organisaation virheet ja niistä aiheutuva negatiivinen julkisuus
- muu negatiivinen julkisuus.

Häiriötilanteita voi esiintyä niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin.

2.3 Poikkeusolot

Poikkeusoloilla tarkoitetaan valmiuslain § 3 mukaista yhteiskunnan tilaa, jossa on niin paljon tai niin vakavia häiriöitä tai uhkia, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö.

Poikkeusoloilla tarkoitetaan tilannetta, jossa sota, sodanuhka tai muu siihen rinnastettava ulkoinen tapahtuma tai maassa sattunut suuronnettomuus tai niiden uhka edellyttävät valtionjohdolta erityisiä toimenpiteitä väestön tai omaisuuden suojaamiseksi, maan alueellisen koskemattomuuden tai itsenäisyyden turvaamiseksi, valtakunnan oikeusjärjestyksen ja kansalaisten perusoikeuksien ylläpitämiseksi tai kansan toimeentulon ja välttämättömän talouselämän turvaamiseksi.

Valtioneuvosto säättää asetuksella poikkeusolojen toimivaltuuksien käyttöönotosta, kun valtioneuvosto on todennut yhdessä tasavallan presidentin kanssa maassa vallitsevan poikkeusolot. Asetus hyväksytään ja kumotaan eduskunnassa. Asetus koskee koko maata tai sen osaa ja siinä määritellään, mitkä toimivaltuudet otetaan käyttöön. Asetus voi olla voimassa enintään kuusi kuukautta.

Valmiuslain mukaan poikkeusoloja ovat:

1. Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila,
2. Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka, jonka vaikutusten torjuminen vaatii valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien välitöntä käyttöönottamista,
3. väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välttämättömät toiminnot olennaisesti vaarantuvat,
4. erityisen vakava suuronnettomuus, tällaisen suuronnettomuuden välitön jälkitila, sekä
5. vaikutuksiltaan erittäin vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti,
6. muu julkisen vallan päätöksentekokykyyn, yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin toimivuuteen, rajaturvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen kohdistuva uhka, toiminta, tapahtuma tai näiden yhteisvaikutus, joka erityisen vakavasti ja olennaisesti vaarantaa kansallista turvallisuutta, yhteiskunnan toimintakykyä tai väestön elinmahdollisuuksia.

Poikkeusoloissa kunnan tehtävät painottuvat eri tavalla kuin normaalioloissa. Toiset tehtävät lisääntyvät, toiset tehtävät vähenevät, käyvät tarpeettomaksi tai mahdottomiksi hoitaa. Valtioneuvoston määräyksillä kunnalle voidaan poikkeusoloissa antaa kokonaan uusia tehtäviä, jotka normaalioloissa eivät kunnalle kuulu. Näiden toimien tavoitteena on turvata väestön toimeentulo ja elinmahdollisuudet.

2.4 Perusvalmius, tehostettu valmius ja täysvalmius

Valmiustiloja ovat perusvalmius, tehostettu valmius ja täysvalmius.

Perusvalmius on valmiustila, jota ylläpidetään normaalioloissa. Se edellyttää määräysten mukaista suunnitelmavalmiutta, toiminnallisia valmiuksia sekä ennakkojärjestelyjä erityis- ja häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten.

Tehostetussa valmiudessa ylläpidetään tilannekuvaa ja jatkuvaa johtamis- ja häiriötilanneviestintävalmiutta sekä tehostetaan toimintaa erilaisin resurssivaroisin, joiden tarkoituksena on hallita uhkaava tai syntyvä tilanne.

Täysvalmius on valmiustila, jossa kaikki voimavarat on otettu käyttöön erityis- tai häiriötilanteen tai poikkeusolojen aiheuttamien vaikutusten ehkäisemiseksi ja niistä selviytymiseksi. Täysvalmiuden aikana valmiuslaki mahdollistaa yhteiskunnan yleisten ja yksityisten voimavarojen käytön tarkoituksenmukaisimmilla tavoilla.

2.5 Varautumista ohjaava lainsäädäntö

Kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua ohjaavat mm. seuraavat lait ja säädökset:

- valmiuslaki
- pelastuslaki
- valtioneuvoston asetus pelastustoimesta
- laki huoltovarmuuden turvaamisesta

- laki puolustusvoimista
- valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista
- vesihuoltolaki
- sähkömarkkinalaki

STRATEGINEN VALMIUSSUUNNITELMA

3. Elintärkeät toiminnot

Valtioneuvoston 2.11.2017 julkaisema päivitetty Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS) muodostaa yhteisen varautumisen ja kriisijohtamisen perustan yhteiskunnan kaikille toimijoille <https://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/yhteiskunnan-turvallisuusstrategia-2017>. Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa on kuvattu seitsemän yhteiskunnan elintärkeää toimintoa, jotka ovat lähtökohta varautumisen suunnittelulle.

Kuva 3 Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot (lähde: Turvallisuuskomitea.fi)

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia linjaa, että elintärkeät toiminnot ovat lähtökohta varautumisen suunnittelulle kaikilla toimintatasoilla. Niiden turvaamiseksi suunnitellaan uhkamalleihin ja riskiarvioon pohjautuvat käytännön tehtävät ja vastuut.

Elintärkeät toiminnot esitetään tässä osassa tiiviissä muodossa.

3.1 Johtaminen

"Johtaminen on elintärkeä toiminto, joka luo pohjan muiden toimintojen turvaamiselle. Johtamiskyky on kyettävä turvaamaan kaikissa tilanteissa ja kaikilla toimintatasoilla. Tehokas häiriötilanteiden hallinta edellyttää tiivistä yhteistyötä johtamisen, tilannekuvan ja viestinnän välillä." -YTS 2017 s. 15

Hyvä johtaminen edellyttää:

- selkeää johtovastuuta, toimijoiden roolitusta ja toimivaltaisen viranomaisen päätöksentekokykyä,
- tilannekuvan muodostamista (tilanneymmärrys, arvio tilanteen kehittymisestä),
- kriisiviestintää,

- tiedon jakamista ja sitä tukevia teknisiä ratkaisuja,
- toiminnan jatkuvuudenhallintaa ja
- yhteistoimintaa.

Kunnan päätöksenteko saattaa poikkeusoloissa edellyttää erityisjärjestelyjä. Erityisjärjestelyjä varten on valmiuslain 108 § säädetty kunnan hallinnosta. Säännöksen mukaan valtuusto voidaan poikkeusoloissa kutsua koolle välittömästi. Valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuutetuista on läsnä. Jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kunnanhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kunnan hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädetyistä asioista. Kunnanhallituksen on mahdollisimman pian saatettava nämä päätökset valtuuston päätettäväksi. Kunnanhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta. Kunnan vastuut poikkeusoloissa on nostettu lain tasolle.

3.2 Kansainvälinen ja EU-toiminta

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

3.3 Puolustuskyky

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

3.4 Sisäinen turvallisuus

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

3.5 Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

3.6 Väestön toimintakyky ja palvelut

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

3.7 Henkinen kriisinkestävyys

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4. Uhkamallit ja häiriötilanteet

Toimintaympäristön muutoksilla on monenlaisia vaikutuksia Suomen sisäiseen kehitykseen. Yhteiskunnan turvallisuuteen kohdistuu niiden myötä uusia epävarmuustekijöitä. Yhteiskuntaan kohdistuvat uhkat ovat dynaamisia, rajat ylittäviä ja muuntuvia. Uhkamalli tarkoittaa kuvausta turvallisuusympäristön mahdollisista häiriöistä.

Häiriötilanteella tarkoitetaan uhkaa tai tapahtumaa, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää.

Uhkien tunnistaminen ja niiden vaikuttavuuden arviointi on osoittautunut haasteelliseksi. Toimintaympäristön muutosten seuranta ja analysointi sekä ennakoitavien tilanteiden ylläpitäminen tuleekin olla kaikkien yhteiskunnan varautumisesta ja häiriötilanteiden hallinnasta vastuussa olevien tahojen jatkuvaa ja aktiivista toimintaa.

Kaupunkitasoinen varautumisen ja valmiussuunnittelun perusta muodostuu ydintehtävien priorisoinnin (kriittiset tehtävät ja avaintoiminnot) lisäksi tunnistetuista uhkamalleista, häiriötilanteista ja arvioituista riskeistä.

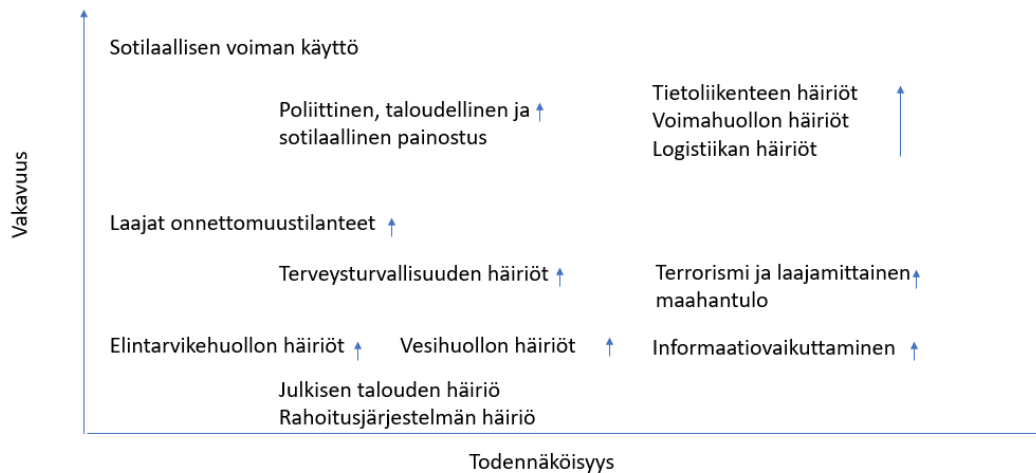
Uhkamallit ja häiriötilanteet perustuvat tässä materiaalissa kolmeen asiakirjaan, yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan (2017), kansalliseen riskiarvioon (2018) ja kaupunkitasoiseen riskiarvioon. Tässä luvussa kuvattuja uhkamalleja täydentävät ja syventävät eri hallinnonalojen valmistelemat muut varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan liittyvät suunnitelmat ja riskiarviot. Kansallinen riskiarvio päivitetään noin kolmen vuoden välein.

Riskiarviossa on huomioitava, että uhat voivat ilmetä itsenäisinä, samanaikaisina tai toistensa jatkumoina; muutokset ja uhat voivat olla arvaamattomia, nopeita ja kestoltaan vaihtelevia.

Edellä mainittujen asiakirjojen uhkamalleja ovat seuraavat:

1. Informaatiovaikuttaminen
2. Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
3. Sotilaallisen voiman käyttö
4. Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava toiminta
5. Julkisen talouden häiriö
6. Rahoitusjärjestelmän häiriö
7. Voimahuollon häiriöt
8. Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien häiriöt – kyberuhkat
9. Logistiikan häiriöt
10. Terveysturvallisuuden häiriöt
11. Vesihuollon häiriöt
12. Elintarvikehuollon häiriöt
13. Laajat onnettomuustilanteet

Uhkien sijoittuminen todennäköisyys-vakavuus asteikolle (nuoli tarkoittaa, että todennäköisyys on kasvanut aikaisemmasta)

Uhkamalleja tarkastellaan kaupunkitasoisesti seuraavassa luvussa. Toimialojen, tytäryhtiöiden ja muiden yksiköiden omaan toimintaan erityisesti vaikuttavat uhkamallit on analysoitu näiden omissa valmiussuunnitelmissa.

Paraisten kaupungin varautumisessa toimintojen turvaaminen perustuu kriittisten tehtävien tunnistamiseen. Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa resursseja voidaan ja tuleekin keskittää näiden tehtävien suorittamiseen. Kriittiset tehtävät ovat sellaisia tehtäviä, jotka on voitava hoitaa kaikissa oloissa, jotta kuntalaisten ja kunnassa toimivien yhteisöjen hyvinvointi voidaan

turvata. Kriittiset tehtävät ovat erikseen määriteltynä kuvattaessa kaupungin valmiussuunnitelman mukaista toimintaa kohdassa 6. Kriittisiä tehtäviä ovat mm

- Kaupungin operatiivinen johtaminen ja päätöksenteko
- Viestintä ja riittävän tilannetiedon saaminen
- Vesi- ja jätevesihuolto
- Tiettyjen rakennusten ylläpito sekä näiden sähkön ja lämmön varmistus
- Koulujen, päiväkotien sekä evakuoitujen ruokahuolto ja majoitus
- Päivähoito
- Perusopetus
- Ympäristöterveydenhuolto
- Ympäristönsuojelu
- Jätehuolto
- Palkanmaksu ja taloushallinto
- Tietoliikenne

Vastuut, jotka ovat siirtyneet 1.1.2023 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialue Varhaille:

- Perusterveydenhuolto
- Sosiaaliturva ja psykososiaalinen tuki
- Asumispalvelujen ruokahuolto ja majoitus

Osa kriittisistä tehtävistä on sopimukseen perustuen kumppaneiden hoidettavana. Sopimuksia solmittaessa otetaan huomioon uhka-arviot ja riskianalyysit ja sopimusehdot suhteutetaan tunnistettuihin uhkiin ja niiden todennäköisyyksiin sekä kaupungin omaan kykyyn vastata kriittisistä tehtävistä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Pitkäkestoisten ja vakavien häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen varalle on määritelty Paraisten kaupungin avaintoiminnot, jotka on ylläpidettävä kaikissa tilanteissa.

Avaintoimintojen avulla toimialat muodostavat käsityksen siitä, mihin varautumisen resursseja käytetään.

Liite 1 Paraisten kaupungin riskiarvio 2018, salainen JulL (621/1999) 24 § 8 kohta

Liite 2 Paraisten kaupungin avaintoiminnot 2022, salainen JulL (621/1999) 24 § 8 kohta

4.1 Informaatiovaikuttaminen

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.2 Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.3 Sotilaallisen voiman käyttö

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.4 Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava toiminta

4.4.1 Laajamittainen maahantulo

(Katso Liite 0 Lisätiedot) hätämajoituksen järjestäminen.

4.4.2 Yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin tehty terroristinen isku

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.4.3 Isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.5 Julkisen talouden häiriö

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.6 Rahoitusjärjestelmän häiriö

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.7 Voimahuollon häiriöt

4.7.1 Sähkön saannin suurhäiriö

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.7.2 Polttoaineiden saannin vakavat häiriöt

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.8 Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien häiriöt - kyberuhkat

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.9 Logistiikan häiriöt

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.10 Terveysturvallisuuden häiriöt

4.10.1 Mikrobilääkeresistenssi

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.10.2 Influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.10.3 Helposti leviävä vakava eläintauti

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.10.4 Vaaralliset kasvintuhoojat - kasvitautiepidemia

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.11 Vesihuollon häiriöt

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.12 Elintarvikehuollon häiriöt

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.13 Laajat onnettomuustilanteet

4.13.1 Merellinen monialaonnettomuus

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.13.2 Vakava ydinlaitosonnettomuus Suomessa tai Suomen lähialueilla

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

4.14 Merkittäviä riskikohteita Paraisilla

(Katso Liite 0 Lisätiedot)

OPERATIIVINEN VALMIUSSUUNNITELMA

5. Kriisinaikainen johtaminen

5.1 Valmiussuunnittelun vastuut

Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten sekä kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluilla sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Lounais-Suomen aluehallintovirasto ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvovat alueensa kuntien valmiussuunnittelua.

Kaupunginjohtaja johtaa varautumissuunnittelua, varautumistoimintaa ja valmiusjohtoryhmää. Kaupunginhallitus vastaa ja valvoo varautumissuunnittelua. Valmiusjohtoryhmä vastaa operatiivisesta toiminnasta, päätöksenteosta ja viestinnästä häiriötilanteissa. Valmiuskoordinaattori (=tekninen päällikkö oto) koordinoi varautumistyötä ja avustaa kaupunginjohtajaa.

Toimialajohtajat vastaavat toimialansa valmiussuunnittelusta ja ovat valmiusjohtoryhmän jäseniä.

Kaupunginhallitus päättää valmiussuunnitelmien hyväksymisestä valtuustokausittain. Suunnitelmat tarkistetaan aina, kun muuttuneet olosuhteet tai tilanne antavat siihen aiheita.

Tytäryhtiöiden valmiussuunnitelmien laatimisesta ja ajan tasalla pitämisestä vastaa kunkin yhtiön johtaja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelma on tehty yhteensopivaksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin (Varha) kanssa. Vuoden 2023 alusta vastuu siirtyi Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle (Varha).

5.2 Kaupungin kriisinaikaisen johtamisen periaatteet

Johtaminen häiriötilanteissa perustuu toimivaltaisen viranomaisen toimintaan. Tarvittaessa hälytetään koolle kaupungin valmiusjohtoryhmä. Kriisin aikana kaupungin johtoryhmää täydennetään IT-päälliköllä ja johdon sihteerillä, jolloin muodostuu valmiusjohtoryhmä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivan kaupunginjohtajan vastuulla on toimivaltaisen viranomaisen tuekseen tarvitseman yhteistoiminnan järjestäminen ja muiden viranomaisten toiminnan käynnistäminen, kokonaisuuden hallinta sekä päätöksenteon ja taloudellisten resurssien varmistaminen.

Normaalioloissa esiintyvät häiriötilanteet hallitaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti tavanomaisin toimivaltuuksin.

Normaaliolojen häiriö- ja erityistilanteissa kaupungin toimialat vastaavat toimialaansa kuuluvien tehtävien hoitamisesta ja siihen liittyvästä johtamistoiminnasta.

Normaaliolojen häiriötilanteissa, joissa useiden toimijoiden yhteistoiminta on ratkaisevaa, toimivat tytäryhtiöiden johtajat ja vastuualueiden päälliköt tarvittaessa kaupunginjohtajan virkamääräyksen kautta siten, että kaupungin kokonaisuus toteutuu ja häiriön vaikutukset ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle voidaan minimoida. Yhteistoiminnan merkitys korostuu häiriötilanteiden hallinnassa. Toimivaltainen viranomainen johtaa toimintaa tarvittaessa yhteistoiminnassa muiden viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa.

Paraisten kaupungin toiminnan lähtökohtana on, että varautuminen on osa normaalia toimintaa ja johtamista, ja kriisinaikainen johtaminen on normaalin johtamisen soveltamista häiriötilanteissa, tarvittaessa poikkeuksellisin resurssein. Varautumisesta ja kriisinaikaisesta johtamisesta vastaavat ne toimijat, joiden velvollisuutena on muutoinkin kaupungin velvoitteiden ja toiminnan hoitaminen. Johtaminen lakien ja hallintosäännön mukaan muodostaa toiminnan perustan kaikissa olosuhteissa.

Paraisten kaupungin hallintosäännössä on määritelty toimivallasta poikkeaminen ja raportointi poikkeusoloissa tai kun normaalista toimivallasta poikkeamiselle on välttämätön syy. Tällöin hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Poliittiset toimielimet kutsutaan koolle lain edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa kaupungin toiminnasta vastaavat valtuusto, hallitus ja muut toimielimet saadaan suhteellisen nopeasti kokoon. Paraisten kaupungin hallintosääntö mahdollistaa valtuuston kokouksen järjestämisen etäyhteydellä ja kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, jos tietoliikenneyhteydet toimivat.

Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien häiriöitä pyritään Paraisten kaupungissa välttämään erilaisilla teknisillä varmistuksilla sekä henkilöstön ohjeistuksella ja koulutuksella. Kiinteän tietoliikenneyhteyden sijasta voidaan käyttää mobiiliyhteyttä.

Sähkö- ja lämpöverkon toiminta sekä sähkön ja lämpöenergian saanti ovat kaupungin toimintojen kannalta elintärkeitä. Kaupungin toimialat varautuvat toimimaan elintärkeiden toimintojen osalta myös sähkö- ja lämpöenergiakatkosten aikana. Varavoimalla varustettuja johtamista ja tilannekuvan ylläpitoa palvelevia johtamistiloja ylläpidetään etenkin vakavampia häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten. Johtamistiloja varten on tehty tarvittavat tila-, henkilö- ja materiaalivaraukset siten, että johtamistila pystyy toimimaan kaikissa turvallisuustilanteissa. Johtamistilan varatila päivitetään/saatetaan kuntoon vuonna 2023.

Sisäinen ja ulkoinen viestintä palvelee kaupungin johtoa ja muiden päätöksentekijöiden toimintaa. Se turvaa oikean ja ajantasaisen tiedon välittämisen kuntalaisille, henkilöstölle ja medialle.

Kaupungin taloudellinen ja toiminnallinen suorituskyky turvataan priorisoimalla tehtäviä valmiussuunnitelmien mukaisesti.

Pelastuslaitos tukee kunnan kriisinaikaista johtamista.

Poikkeusoloissa tapahtuvasta kunnan hallinnosta on säädetty valmiuslaissa.

5.3 Paraisten kaupungin valmiusjohtoryhmä

Kriisinaikaista johtamista varten kaupungissa toimii valmiusjohtoryhmä. Kaupunginjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana hallintosäännön toimivaltuuksilla. Kaupunginjohtajan sijaisena toimii kaupunginhallituksen nimeämänä hallintopäällikkö.

Valmiusjohtoryhmän tehtävinä on mm. tilannekuvan ja tilannetietoisuuden muodostaminen ja kriisiviestintä. Päätösten on perustuttava tilannetietoisuuteen. Pitkäkestoisissa vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa johtamistila pidetään jatkuvasti miehitettynä kaikkina vuorokauden aikoina. Tätä varten muun muassa varallaolo- ja sijaisjärjestelyt suunnitellaan ja määritetään etukäteen. Valmiusjohtoryhmää pidetään toimintavalmiudessa siten, että se kykenee tukemaan poliittista ja virkajohtamista, ylläpitämään tilannekuvaa ja viestimään kaikissa turvallisuustilanteissa.

Viestinnän ja tilannekuvatoiminnan yhteistyön on oltava saumatonta niin, että sekä henkilöstölle ja yhteistyötahoille että medialle ja alueen asukkaille, voidaan välittää oikeaa ja oikea-aikaista tietoa tapahtumista sekä ohjeita, joilla voidaan varmistaa kansalaisten turvallisuus.

Mikäli kaupungin valmiusjohtoryhmä kutsutaan koolle, siitä ilmoitetaan välittömästi kaupunginhallituksen puheenjohtajalle.

5.3.1 Valmiusjohtoryhmän jäsenet, sijaisuudet ja asiantuntijat

Valmiusjohtoryhmän muodostavat 1.1.2023 alkaen

- kaupunginjohtaja
- kaupunginjohtajan nimeämä johtoryhmä
- it-päällikkö
- johdon sihteeri, sihteeri
- tarvittaessa kaupunginjohtajan katsomat muut asiantuntijat

Mikäli hallinnon sihteeri on estynyt, nimetään valmiusjohtoryhmän sihteeri erikseen.

5.3.2 Valmiusjohtoryhmän hälyttämisen perusteet

Paraisten kaupungin valmiusjohtoryhmä hälytetään, kun kohdataan:

- häiriötilanne tai suuronnettomuus, jolla on laaja vaikutus Paraisilla asuvien tai oleskelevien ihmisten toimintaan, palveluun ja turvallisuuteen
- häiriötilanne tai suuronnettomuus, joka kohdistuu kaupungin käytössä tai omistuksessa olevaan merkittävään kohteeseen (esim. kiinteistö, rakennus tai alue)
- valmiuslain 3 §:n mukainen tilanne, josta aiheutuu poikkeusolot
- kaupunginjohtajan katsoessa kokoontumisen välttämättömäksi

5.3.3 Oikeus valmiusjohtoryhmän hälyttämiseen

Valmiusjohtoryhmän voi hälyttää:

- kaupunginjohtaja ja hänen sijaisensa
- johtoryhmän jäsen

5.3.4 Valmiusjohtoryhmän hälyttämistavat

Hälyttäminen tapahtuu valmiusjohtoryhmän matkapuhelinten virkanumeroon. Hälytysviestin otsikko on aina kriisihälytys ja lyhyt kuvaus tapahtumasta (esim. Kriisihälytys, ruokamyrkytys kouluilla). Valmiusjohtoryhmän jäsenille on perustettu mobiilisovelluksen avulla ryhmä, jonka

kautta johtoryhmän jäsen voi hälyttää valmiusjohtoryhmän koolle, sovellusta käytetään ainoastaan kriisihälyttämiseen.

Kaupungin valmiusjohtoryhmän hälytysjärjestelmistä ja päivityksistä kaupunkitasolla vastaa tiedottaja.

5.4 Häiriötilanne- ja poikkeusolojen viestintä

Häiriötilanteessa ihmisten tiedon tarve kasvaa. Mitä nopeammin ja avoimemmin tiedotetaan, sitä vähemmän väärät tiedot ja huhut leviävät.

Häiriötilanneviestinnän päätehtävänä on:

- varoittaa tapahtuneesta,
- antaa toimintaohjeet lisävahinkojen välttämiseksi,
- estää huhujen leviäminen ja
- auttaa organisaatiota palautumaan normaalitilaan.

Häiriötilanteissa viestintävastuut ovat niillä henkilöillä, joilla ne ovat normaalistikin, mutta tarvittaessa on varauduttava vahvistamaan viestintäorganisaatioita tilanteen vaatimalla tavalla. Valmius häiriötilanteiden viestinnän hoitamiseen on oltava kaikkina kellonaikoina.

Kaupungin tehtävänä on viestiä häiriötilanteen aiheuttamista toimenpiteistä ja niiden muutoksista. Medialle välitetään mahdollisimman nopeasti ensitiedote tapahtumasta. Tilanteen laatu ratkaisee tilanearvion tekijän tai tekijät. Tilanteen vakavuuden mukaan, asiaa hoidetaan yksiköstä, tulosalueelta, valmiusjohtoryhmästä, alueellisesti tai jopa valtakunnallisesti. Tilanearvio tulee kaupungille pelastuslaitokselta tai poliisiviranomaisilta silloin, kun pelastustehtävää tai häiriö- tai kriisitilannetta johtaa pelastuslaitos tai poliisi.

Jos tilanne koskee rajattua kaupungin toimintaa tai yksikköä, päättää toimialajohtaja yhteistyössä tiedottajan kanssa käynnistetäänkö tehostettu viestintä tai kriisiviestintä.

Kaupunkitasoisen kriisiviestinnän käynnistämisestä ja kaupungin valmiusjohtoryhmän kokoon kutumisesta päättää kaupunginjohtaja. Viestintävastuita arvioidaan myös tilannekohtaisesti. Viestinnässä on tärkeää huomioida myös yhteistyö muiden viranomaisten kanssa. Esimerkiksi onnettomuustilanteissa ja rikoksissa tiedotusvastuu on aina pelastustöitä johtavalla viranomaisella tai poliisilla.

Kaupungilla on tavoitteena hankkia palvelupuhelinjärjestelmä, joka voidaan aktivoida lyhyellä varoitusajalla toimintaan. Erikseen tiedotettavaan puhelinnumeroon voidaan ottaa yhtä aikaa noin 40 puhelua. Kunta-alueiden aluekonttoreista on lisäksi nimetty häiriötilanneviestinnän yhteyshenkilöt tukemaan kaupungin viestintää.

Häiriötilanneviestinnässä tulee myös varautua tilanteisiin, joissa sähköä ei ole ja tietoverkot eivät toimi. Pitkäkestoisessa sähkö- tai puhelinliikenteen katkoksessa viestintää keskitetään varavoimalla varustetuille kiinteistöille.

Häiriötilanne- ja poikkeusolojen viestinnässä voidaan käyttää tarvittaessa vaaratiedotteita. Vaaratiedotteet on toimitettava aina pelastus- tai poliisiviranomaisen kautta.

Paraisten kaupungilla on kriisiviestintäohje, joka päivitetään vuosittain. Ohjeen päivittämisestä ja häiriötilanneviestinnän etukäteisjärjestelyistä vastaa tiedottaja. Kriisiviestintäohje on jaettu erillisen jakelulistan mukaan johtoryhmälle, vastuualuepäälliköille sekä muille häiriötilanneviestinnän avainhenkilölle.

Turvallisuus- ja häiriötilanneviestinnässä on huomioitava tiedotteiden kääntäminen tarvittaville kielille.

5.5 Toimialojen ja vastaavien johtaminen

Häiriötilanteiden hallinta toimialoilla ja tytäryhtiöissä tapahtuu hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin. Vakavissa tai useampia toimialoja koskevissa häiriötilanteissa johtamista voidaan tehostaa perustamalla erillinen valmiusryhmä toimialoille. Valmiusryhmän vastuuhenkilöksi ja toimialan operatiiviseksi kriisinaikaiseksi johtajaksi voidaan tällöin määrätä erikseen henkilö toimialan valmiussuunnitelman mukaisesti. Toimialojen valmiusryhmä tukee tilannekuvan muodostamista ja häiriötilanneviestintää. Toiminnan priorisointi tehdään voimassa olevan valmiussuunnitelman mukaan. Lautakunnat ja jaostot kutsutaan koolle hallintosäännön mukaisesti.

5.6 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi eivätkä toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi.

Pelastuslain (379/2011) mukaan, jos pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, tilanteen yleisjohtajana toimii pelastustoiminnan johtaja. Yleisjohtaja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta.

Pelastuslain 36 § antaa pelastustoiminnan johtajalle riittävät toimintavaltuudet normaaliolojen häiriötilanteiden hallitsemiseksi. Pelastusviranomaisten tuleekin tunnistaa pelastustoimintaa ja pelastustoiminnan johtovastuuta tarvitsevat tilanteet, jotta kokonaisturvallisuutta saadaan ylläpidettyä kaikkia tarvittavia resursseja hyödyntämällä.

Varsinais-Suomessa palo- ja pelastuspalvelut hoidetaan alueellisesti ostopalveluna Turun kaupungin pelastuslaitokselta. Pelastuslaitoksen tavoitteena on laadukkaiden pelastus-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelujen tuottaminen Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Pelastuslaitos siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueelle.

6. Valmiussuunnitelmien mukainen toiminta

Paraisten kaupungin tuottamien ja järjestämien palveluiden ja viranomaistoiminnan vaatimat kriisinaikaiset johtamistoimenpiteet on määritelty toimialojen, tytäryhtiöiden ja muiden yksiköiden valmiussuunnitelmissa.

Toimialojen varautumisen tavoitteena on pitää kaikissa olosuhteissa kaupungin päätöksenteon valmistelu, päätöksenteko ja täytäntöönpano toimintakykyisenä ja lainmukaisena. Samoin varmistetaan tilapalveluiden, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon, arkistoinnin ja rahaliikenteen kriittisimmät toiminnot sekä sisäisen ja ulkoisen viestinnän hoitaminen kaikissa valmiustilanteissa. Myös yleisten vaalien toimittamiseen tarvittavat toimintaedellytykset turvataan kaikissa turvallisuustilanteissa.

Valmiuskoordinaattori koordinoi kaupunkitasoista valmiussuunnittelua ja toimii kaupungin varautumisen yhdyshenkilönä.

Seuraavaksi kuvataan kaupungin nykyisten osastojen ja toimialojen valmiussuunnitelmien mukainen toiminta, johtovastuut sekä varautumisvelvoitteet. Vuoden 2023 alusta kaupungin organisaatiossa on kolme toimialaa: 1) kasvatus ja koulutus, 2) elinvoima sekä 3) hallinto ja

tukipalvelut. Tämä toimialajako huomioidaan operatiivisissa/toimialakohtaisissa valmiussuunnitelmissa.

6.1 Kaupungin johto

Kaupungin johto koostuu kaupunginjohtajasta, johtoryhmästä, kaupunginhallituksesta ja kaupunginvaltuustosta.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivan kaupunginjohtajan vastuulla on toimivaltaisen viranomaisen tuekseen tarvitseman yhteistoiminnan järjestäminen ja muiden viranomaisten toiminnan käynnistäminen, kokonaisuuden hallinta sekä päätöksenteon ja taloudellisten resurssien varmistaminen.

Kaupunginjohtajan sijaisena toimii hallintopäällikkö.

Johdon tehtävänä on

- johtaa organisaatiota hallitusti kaikissa tilanteissa tappiot ja vahingot minimoiden
- ylläpitää selkeää tilannekuvaa kaikissa tilanteissa ja tarvittaessa tiedottaa siitä
- kyetä tekemään tarvittavat päätökset kaikissa tilanteissa
- vastata viestinnästä ja tiedottamisesta.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energihuollossa
- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Sotilaallisten voimakeinojen käyttö

Kriittiset toiminnot

- Päätöksentekokyvyn ylläpito

6.2 Hallinto ja tukipalvelut toimiala

Hallinto ja tukipalvelut muodostuvat vastuualueista hallinto, henkilöstö, talous, hankkeet, viestintä - ja markkinointi, IT ja digitalisaatio, sekä teknisten tukipalvelujen kokonaisuudesta joka sisältää vastuualueet tekniikka ja infra, tilapalvelut, vesihuolto.

Vastuualuetta hallinto johtaa hallintopäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii taluspäällikkö.

Vastuualueen ydintehtävänä on tuottaa kaupungille sen johtamiseen tarvittavat palvelut ja työkalut.

Hallinto on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toiminnan tukitoiminto ja se koordinoi näiden toimielinten asioiden valmistelua, päätöksentekoa ja täytäntöönpanoa. Hallinnon

toimintoihin sisältyy kirjaamo, päätearkisto, tiedonhallinta- ja tietosuojakysymykset. Hallinto tarjoaa asiantuntijapalvelua koko kaupungin päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa

Vastuualue IT ja digitalisaatio johtaa it-päällikkö. It-päällikkö toimii hallintopäällikön alaisuudessa. Vastuualue tarjoaa kaupungin toimialoille tietoteknisiä asiantuntija- ja infrapalveluita. Visiona on toimivan ja tietoturvallisen IT-ympäristön tuottaminen ja ylläpitäminen.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa

Kriittiset toiminnot

- Tietoliikenteen ylläpito
- Asiantuntijoiden palvelujen toimivuus (sijaisuusjärjestelyt varmistettava)

Henkilöstö-vastuualueetta johtaa henkilöstöpäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii henkilöstösihteeri.

Henkilöstöpalvelujen ehdottomana ydintehtävänä on palkkojen maksaminen.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus

Kriittiset toiminnot

- Kriittisimmät toiminnot ovat palkkojen maksaminen. Koska palkanmaksu on riippuvainen yhteydestä pankkeihin, näiden yhteyksien tilapäinen katkeaminen aiheuttaa ongelmia.

Pidemmistä tietoliikennekatkoista voi myös aiheutua muun muassa tuntilistoihin ja työaikakorvauksiin liittyviä ongelmia. Henkilöstöllä on käytössään manuaaliset listat henkilöstön peruspalkoista, ja ainakin peruspalkat pyritään maksamaan mahdollisuuksien mukaan. Manuaalinen seuranta varmistaa sen, että erotus voidaan maksaa myöhemmin.

- Pidemmällä aikavälillä henkilöstöpalveluiden toimintakykyä ylläpidetään kehittämällä tehokkaita työtapoja, jotka mahdollistavat sijaistamisen henkilöstöressurssien vähetessä tilapäisesti.

Yksikön valmiussuunnitelma on vuodelta 2018.

Vastuualueetta Talous johtaa talouspäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii pääkirjanpitäjä.

Vastuualueen ydintehtävänä on toimivan maksutoiminnon varmistaminen sekä palkkojen että lainanhallinnan osalta.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa

Vastuualueella tulee näitä tilanteita varten olla valmiussuunnitelmat, joiden avulla toiminnan jatkuminen varmistetaan.

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

Kriittiset toiminnot

- Pääsy kaupungin sähköisiin talousjärjestelmiin
- Pääsy kaupungin sähköiseen arkistoon
- Rahoituksen saatavuus
- Puutteet kassavirrassa ja sen maksujärjestelmissä

Vastuualueetta viestintä - ja markkinointi, johtaa tiedottaja ja hänen sijaisenaan toimii infosihteeri.

Vastuualueen ydintehtävinä ovat sisäisen ja ulkoisen tiedonkulun varmistaminen kaikissa tilanteissa ja kaupungin johdon ja päätöksenteon tukena toimiminen.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa

Kriittiset toiminnot

- Sisäisen ja ulkoisen informaation tuottaminen ja kulku tietoliikenneverkoissa ja kriisitilanteissa kaupungintalon ja aluekonttoreiden ilmoitustaululla
- Valmiusjohtoryhmän tiedotus ja sihteeripalvelut
- Virvepuhelimet jokaisella toimialalla ja jokaisella pääsaarella

Vastuualueella on valmiussuunnitelma kriisiviestintätoimintaa varten.

Hankkeet -vastuualueetta johtaa talouspäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii pääkirjanpitäjä.

Vastuualueen päätehtävä on tehdä ja kehittää eri vastuualueiden ulkoista rahoitusta saavia hankkeita ja hankehakemuksia kehittämistarpeiden ja toimintasuunnitelmien sekä käytettävissä olevien rahoitusmahdollisuuksien pohjalta.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa

Vastuualueella tulee näitä tilanteita varten olla valmiussuunnitelmat, joiden avulla toiminnan jatkuminen varmistetaan.

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

Kriittiset toiminnot

- Pääsy kaupungin sähköisiin talousjärjestelmiin
- Pääsy kaupungin sähköiseen arkistoon
- Rahoituksen saatavuus
- Puutteet kassavirrassa ja sen maksujärjestelmissä

6.2.1 Tekniset tukipalvelut

Teknisiä tukipalveluja johtaa tekninen päällikkö ja hänen sijaisenaan toimii yhdyskuntainsinööri.

Teknisten tukipalvelujen kokonaisuuteen kuuluvat vastuualue tilapalvelut (eli kaupungin kiinteistöt ja siivous), vastuualue tekniikka ja infra (eli kadut, yleiset alueet, satamat, viheralueet, hulevesi) sekä vastuualue vesihuolto (eli talous ja jätevesi toiminta-alueella).

Vastuualue tilapalvelut vastaa kaupungin omien rakennettujen kiinteistöjen (96 559 m²) sekä niiden piha-alueiden hoidosta ja korjaamisesta sekä rakennustoiminnasta. Poikkeuksen muodostavat vesihuoltolaitoksen ja jätehuollon rakennukset, jäähalli, PUNT ja Skyttalan museo.

Kaupungin vuokra-asuntotoiminta on pääosin sisällytetty vuokrataloyhtiön toimintaan.

Tilapalvelut-vastuualueetta johtaa kiinteistöpäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii tekninen isännöitsijä.

Vastuualue tarjoaa asiakkailleen tarkoituksenmukaisia, terveellisiä ja turvallisia toimitiloja sekä täydentäviä toimitilapalveluja. Muita prioriteetteja ovat monikäyttöisyys ja terveellisyys. Palvelut

hankitaan niihin erikoistuneilta palveluntuottajilta ja yhdistetään toimitiloihin asiakkaille valmiiksi ratkaisuksi.

Vastuualueella on valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelmassa on viittaus kiinteistökohtaisiin pelastussuunnitelmiin ja valmiussuunnitelmassa on määritelty sähkön saannin näkökulmasta kaupungin toimintojen kriittiset rakennukset. Yksi vastuualueen tärkeimmistä varautumistehtävistä liittyy erilaisten väistö- ja evakuointitilojen järjestämiseen. Vastuualue vastaa myös rakennusten varavoimajärjestelyistä.

Vastuualueelle kuuluu myös kaupungin sähkö Sopimukset ja varautuminen on suunniteltu sähköverkkoyhtiön ohjeistuksen mukaisesti yhteistyössä sähköverkkoyhtiön kanssa.

Vastuualue tekniikka ja infra:n toimintaan sisältyy katujen ja liikennealueiden kunnossapito ja rakentaminen, katuvalot, hulevesi, satamat ja vesiväylät, sulku, yleiset puisto- ja viheralueet, uimarannat, kentät ja liikuntapaikat sekä Parfixin toiminta. Yksikkö toteuttaa suunnitelmia ja pitää kunnossa yleisiä alueita, jotka tuottavat kuntalaiselle ja kävijälle viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Vastuu kaupungin yleisen omaisuuden hallinnoinnista ja sen toimivuuden varmistamisesta on suuri.

Myös jätehuolto sisältyy toimintaan siltä osin kuin tehtäviä ei ole siirretty Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tai tehtävät eivät kuulu kaupungin valvontaviranomaiselle.

Vastuualue vesihuolto toimittaa kuluttajille hyvälaatuista talousvettä häiriöttä sekä puhdistaa jätevettä lupaehtojen mukaisesti. Vesihuolto pyrkii saneeraamaan ja ylläpitämään johtoverkkojaan ja laitoksiaan siten, että toiminnan jatkuvuus on turvattu. Vesihuollon toimivuus ja toimitusvarmuus on yhteiskunnan toimivuuden kannalta ensiarvoisessa roolissa.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus teknisten tukipalvelujen toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Sotilaallisten voimakeinojen käyttö

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa

Kriittiset toiminnot

- Vesihuolto (vesi ja viemäri)
- Kriittiset kiinteistöt: hoitoyksiköt, päiväkodit, koulut, kaupungintalo (kriisinjohtohuone) ja Luola
- Väistö- ja evakuointitilojen järjestäminen
- Katuverkon toiminta
- Sillat (ELY-keskuksen vastuulla)

Teknisten palvelujen valmiussuunnitelmat ovat seuraavat:

- Tilapalvelujen valmiussuunnitelma
- Kiinteistökohtaiset pelastussuunnitelmat

- Vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma
- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n valmiussuunnitelma

Kiinteistöjen pelastussuunnitelmat ovat kunkin kiinteistön toimintaa johtavalla henkilöllä (esimerkiksi rehtoreilla).

6.3 Kasvatus ja koulutus -toimiala

Toimiala kasvatus ja koulutus muodostuu seuraavista vastuualueista: ruotsinkielinen koulutus, suomenkielinen koulutus ja varhaiskasvatus.

Toimialaa johtaa ruotsinkielisen koulutuksen opetuspäällikkö ja hänen sijaisenaan toimii suomenkielisen koulutuksen opetuspäällikkö. Toimialalla on oma sisäinen valmiusryhmä, joka tarvittaessa avustaa johtavaa viranhaltijaa häiriö- ja uhkatilanteissa.

Ruotsinkielisen koulutuksen vastuualue tarjoaa laadukasta, ruotsinkielistä perusopetusta ja lukiokoulutusta sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Perusopetuksessa toimii yhdeksän yksikköä ja toisella asteella Pargas svenska gymnasium. Vastuualueetta johtaa ruotsinkielisen koulutuksen opetuspäällikkö.

Suomenkielisen koulutuksen vastuualue tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta paraislaisille lapsille ja nuorille. Toiminta kattaa Paraisten kunta-alueen kolme peruskoulua ja lukion sekä Korppoon kunta-alueella kaksi peruskoulua. Vastuualueetta johtaa suomenkielisen koulutuksen opetuspäällikkö.

Varhaiskasvatuksen vastuualue järjestää varhaiskasvatustoimintaa Paraisten kunta-alueella päiväkodeissa, perhepäiväkodeissa ja perhepäivähoitajien luona, Nauvon, Korppoon, Houtskarlin ja Iniön kunta-alueilla toimintaa järjestetään päiväkodeissa. Utössä toimintaa järjestetään perhepäivähoitajan luona.

Toimiala vastaa ruokahuollosta. Ruokahuolto toteutetaan ostopalveluna Kaarea Oy:n kanssa määritettyjen palvelukuvausten ja laadittujen laatuksiteerien mukaisesti. Kuluva sopimusjakso on voimassa 31.8.2024 asti. Tämän jälkeen sopimusta voidaan jatkaa kahden vuoden pituisella optiokaudella (1.9.2024-31.8.2026). Ruokahuollon osalta on toimittajalla oma valmiussuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä kaupungin kanssa.

Sivistysosaston valmiussuunnitelman tarkoituksena on sopeuttaa sivistysosaston piiriin kuuluvat toiminnot ja henkilöstö eri turvallisuustilanteiden muuttuneita olosuhteita vastaaviksi ja mahdollistaa tehtävien hoito muuttuneissa olosuhteissa. Suunnitelmassa otetaan huomioon muun muassa oppilaitoksiin tai muihin kaupungin yleisötiloihin kohdistuvan fyysisen uhkatilanteen mahdollisuus. Sivistysosaston vuokraamilla tiloilla on voimassa olevat pelastussuunnitelmat ja pelastautumista harjoitellaan säännöllisesti. Mikäli opetus- tai varhaiskasvatustoiminta keskeytyy, pyritään ne käynnistämään mahdollisimman nopeasti. Tilanteen salliessa, ja mikäli lainsäädännöllisiä esteitä ei ole, sivistysosaston piiriin kuuluvia palveluja tarjotaan, koska toiminnan mahdollisimman pikaisella järjestämisellä on merkitystä väestön henkiseen hyvinvointiin. Nuorisotoimintaa pyritään jatkamaan jopa tehostetusti.

Kaupungin keskeisten koulutuspalvelujen häiriötön jatkuminen turvataan varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Mm. ympärivuorokautisen päivähoidon lisäämisen mahdollisuus selvitetään erityisesti pitkäkestoisissa häiriötilanteissa.

Paraisilla ylläpidetään ja kehitetään valmiutta huolehtia lapsen edun ensisijaisuuden periaatetta noudattaen lasten ja nuorten turvallisuudesta ja palveluista myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kaupungin ulkopuolisina yhteistyökumppaneina toimivat kolmannen sektorin vapaaehtoiset toimijat.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Sotilaallisten voimakeinojen käyttö

Kriittiset toiminnot

- Varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus
- Koulukuljetukset
- Ateria- ja siivoustoiminnot

Sivistyksen valmiussuunnitelmat ovat seuraavat:

- Sivistysosaston tehtävät ovat lakisääteisiä ja tehtäviä varten on valmiussuunnitelmat. Ydintehtävät käyvät ilmi suunnitelmista.
- Kaarea Oy:n valmiussuunnitelma Paraisten ruokapalvelun osalta

Valmiussuunnitelmat sivistysosaston lakisääteisistä tehtävistä on laadittu vuonna 2018.

6.4 Elinvoimatoimiala

Elinvoimatoimialaa johtaa elinvoimapäällikkö. Toimiala koostuu vastuualueista hyvinvointi, elinkeinoelämä ja matkailu, yhteydet ja joukkoliikenne, kansalaisopisto, kulttuuri ja vapaa-aika, kirjastot, lupapalvelut, mittaus ja kaavoitus

Vastuualue hyvinvointi vastaa hyvinvointiasioihin liittyvästä työstä ja sen yhdyspinnasta hyvinvointialueeseen sekä työllistymiseen ja kotoutumiseen liittyvästä toiminnasta sekä nuorten työpaja Aktivasta. Vastuualuetta johtaa elinvoimapäällikkö.

Vastuualue elinkeinoelämä ja matkailu toimii elinkeinoelämän kehittämiseksi Paraisten kaupungissa. Vastuualue palvelee kaupungin yrityksiä tarjoamalla sekä tuleville että olemassa oleville yrityksille maksutonta yritysneuvontaa ja kehittää matkailuelinkeinon edellytyksiä ja markkinoimme matkailuelinkeinoa yhteistyössä yritysten ja alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Vastuualue tukee yrittäjyyttä ja on mukana matkailua tukevilla hankkeilla, sekä tekee yrittäjyyskasvatusyhteistyötä koulujen kanssa. Vastuualuetta johtaa elinkeinopäällikkö.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Paimion, Paraisten ja Kaarinan kaupungit sekä Kemiönsaaren ja Sauvon kunnat. Maaseutupalvelut vastaavat maataloustukiin ja maataloushallintoon liittyvistä asioista. Maaseutupalvelut vastaavat maatalouden tukijärjestelmistä, hirvieläin- ja petoeläinvahinkoarvioista, eläintenpitorekisterin ylläpidosta sekä hukkakauraan liittyvistä tehtävistä.

Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa yhteistoiminta-alueen on omalta osaltaan luotava edellytykset maataloustuotannon turvaamiseksi siten kuin maatalouden keskushallinnon taholta

annetuissa tuotantotavoitteissa mm. Paraisten kaupungin osalta edellytetään. Yksityiskohtaiset tuotantotavoitteet määrittelee ELY-keskuksen maaseutuosasto omassa valmiussuunnitelmassaan. Yhteistoiminta-alueen valmiussuunnitelman avulla varaudutaan koko alueen maaseutupalvelutoiminnan turvaamiseen kaikissa olosuhteissa.

Vastuualue kansalaisopisto vastaa vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopisto Kombi järjestää kaupungin kaikille asukkaille kursseja ja luentoja kaikilla kunta-alueilla. Toiminta perustuu kansalaisten toiveisiin ja sitä kehitetään jatkuvasti. Opisto järjestää vuosittain noin 450–550 kurssia ja noin 9 000 opetustuntia. Vastuualueetta johtaa kansalaisopiston rehtori.

Vastuualue kulttuuri ja vapaa-aika vastaa kulttuuri-, museo- ja kotiseututoiminnasta, liikunnasta, sekä nuorisotyöstä. Vastuualueetta johtaa kulttuuripäällikkö.

Vastuualue kirjasto on kaikille avoin kohtaamispaikka. Tarjolla on lehtiä, kirjoja, musiikkia, elokuvia ja muita aineistoja, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Paraisten kaupungissa on kuusi kirjastoa: Paraisilla, Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa, Iniössä ja Utössä. Nauvon, Korppoon, Houtskarin ja Iniön kirjastot ovat avoinna päivittäin klo 8–21 itsepalveluperiaatteella. Yleisten kirjastojen tehtävänä on tarjota pääsy tietoon, ylläpitää monipuolista ja ajantasaista kokoelmaa sekä edistää lukemista, monipuolista lukutaitoa ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Kirjasto edistää yhteisöllisyyttä, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Vastuualueetta johtaa kirjastopäällikkö.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus yllä mainittuihin viiteen vastuualueeseen:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Vakavat häiriöt rajaturvallisuudessa
- Sotilaallisten voimakeinojen käyttö

Kriittiset toiminnot

- Yritysten ja maanviljelijöiden tukeminen eri tavoin kriisitilanteissa
- Väestön terveys ja hyvinvointi, eli rajapinta, koordinointi ja viestintä Varhan hyvinvointialueen kanssa
- Liikunta- ja nuorisotyö, esimerkiksi Aktivan kautta
- Kirjaston toiminta, joka edistää yhteisöllisyyttä, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa, sananvapautta ja tiedotusta

Vastuualue yhteydet ja joukkoliikenne koostuu Paraisten ja Turun välisestä linja-autoliikenteestä, palvelulinjasta, kutsutaksiliikenteestä ja vesiliikenteestä. Vastuualueen tehtävänä on kehittää sekä maaliikenteen yhteyksiä (linja-autot, kutsutaksit) että vesiliikenteen yhteyksiä (maantielautat, yhteysalusliikenne). Vastuualueetta johtaa elinvoimapäällikkö.

Vastuualueen ydintehtävät, jotka on pidettävä toiminnassa myös epätavallisissa tilanteissa ovat maitse tapahtuva joukkoliikenne, lautta- ja yhteysalusliikenne ja sekä sisäinen että julkinen viestintä.

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

Kriittiset toiminnot

- Toimiva viestintä ja tiedottaminen kriisitilanteissa
- Lautta- ja yhteysalusliikenne (ELY-keskuksen vastuulla)
- Joukkoliikenne (linja-autot ja kutsutaksi)
- Saaristotie (ELY-keskuksen vastuulla)

Yhteistyökumppanit hätätilanteissa voivat viranomaisten lisäksi olla paikallisia yrityksiä ja kolmannen sektorin vapaaehtoisia toimijoita.

Yksiköllä on valmiussuunnitelmat viestintää varten. Valmiussuunnitelmista vastaa pääasiassa ELY-keskus.

Vastuualue kaavoitus vastaa kaavoitusasioista, alueellisesta edunvalvonnasta maankäyttöön liittyvissä asioissa sekä neuvonnasta, ohjauksesta ja asiakaspalvelusta kaava-, elinympäristö- ja rakennussuojeluasioissa. Yksikkö pyrkii muovaamaan ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää ympäristöä tavoitteenaan tehdä kuntalaisten ja yritysten arjesta mahdollisimman hyvää ja joustavaa. Yksikkö tarjoaa informaatiota, dataa, ideoita ja neuvontaa sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille. Toimintaan sisältyy myös edunvalvontatehtäviä liikenteeseen liittyvissä asioissa. Vastuualuetta johtaa kaavoituspäällikkö.

Vastuualueeseen mittaus kuuluvat maapolitiikka, kaupungin rakentamattomien maa- ja vesialueiden hallinnointi, mittaustoiminta ja kiinteistönmuodostus. Vastuualuetta johtaa kaupungingeodeetti.

Vastuualueeseen lupapalvelut sisältyy rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, sekä ympäristöterveydenhuolto. Vastuualue vastaa rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon viranomaisasioista. Vastuualuetta johtaa johtava rakennustarkastaja.

Rakennusvalvonta neuvoo, opastaa ja palvelee kaupunkilaisia ja rakentamisen ammattilaisia rakentamisesasioissa. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, rakennettua ympäristöä ja vaatimusten täyttymistä rakentamisessa. Tavoitteena on suositella laadukasta, elinkaareltaan pitkäikäistä ja energiatehokasta rakentamista. Rakennusvalvonnassa käsitellään rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölupahakemukset sekä käsitellään ilmoitukset ja purkamisilmoitukset. Lisäksi käsitellään muut rakennusvalvonnalle määrätty tehtävät.

Ympäristönsuojeluviranomainen on kunnan lupa- ja valvontaviranomainen ympäristönsuojeluasioissa. Samanaikaisesti kasvaa kysyntä neuvonnalle ja sille, että yleisölle tarjotaan eri tavoin tietoa ja osallistutaan erilaisten ajankohtaisten teemojen pohjalta tehtävään työhön, kuten energiatehokkuus-, hiilineutraalius- ja ilmastotyöhön.

Ympäristöterveydenhuolto toteutetaan sopimuksin ympäristöterveydenhuollon, elintarvikehygienian ja eläinlääkintähuollon alueellisena ostopalveluna Liedon kunnalta. Tavoitteena on hyvän ympäristöterveydenhuollon, toimivan elintarvikehygienian valvonnan ja hyvän eläinlääkintähuollon tarjoaminen kuntalaisille ja yrittäjille heidän palvelutarvettaan vastaavasti.

Kaavoituksen, mittauksen ja lupapalvelujen ydintehtävinä ovat:

- Rakennusvalvonta
- Ympäristönsuojelu ja kriisitilanteissa yhteistyö ELYn ja pelastusviranomaisten kanssa
- Maa-alueiden osoittaminen erityisiin tarkoituksiin
- Maanomistussuhteita koskevat rekisteritehtävät
- Ilmakuvat ja maastomallit, kartta-aineistot
- Kiinteistörekisterin ylläpito
- Elintarvikehygienian valvonta
- Eläinlääkintähuolto

Kaavoituksen, mittauksen ja lupapalveluiden valmiussuunnitelman tarkoitus on

- sopeuttaa vastuualueiden toiminnot poikkeusolojen muuttuneita tilanteita vastaaviksi ja siten mahdollistaa kaupunki-infrastruktuurin ja kaupunkiympäristön kannalta oleellisten tehtävien suorittaminen kaikissa olosuhteissa
- tukea pelastus- ja suojarakennustoiminnan tarkoituksenmukaisia uudelleenjärjestelyjä henkilöstön tasaussirroin ja lisäksi

Uhkakuvat, joilla on suuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt energiahuollossa
- Vakavat häiriöt tietoliikenteessä ja tiedotusjärjestelmässä – kyberuhat
- Vakavat häiriöt yhdyskuntatekniikassa
- Vakavat häiriöt elintarvikehuollossa
- Suuronnettomuudet, äärimmäiset luonnonilmiöt ja ympäristöuhat

Uhkakuvat, joilla on keskisuuri vaikutus toimintaan:

- Vakavat häiriöt kuljetuslogistiikassa
- Vakavat häiriöt rahoitus- ja maksujärjestelmissä
- Häiriöt julkisen talouden rahoituksen saatavuudessa
- Vakavat häiriöt väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

6.5 Sosiaali- ja terveydenhuolto (siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023)

Sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaa 1.1.2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha). Varhan hallintosäännön (voimassa 1.1.2023 alkaen) mukaan Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen/pelastuspalvelujen tehtävänä on koordinoida ja tukea alueellista valmiussuunnittelua hyvinvointialueella. Puhelin 112.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa johtaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen johtaja.

Varha tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveystalvuuja ja muita palveluja niitä tarvitseville paraislaisille ja ulkopaikkakuntalaisille. Palveluihin kuuluvat sosiaali- ja perhepalvelut, vanhustenhuolto sekä perusterveydenhuollon, sairaanhoidon, erikoissairaanhoidon palvelut, sekä ruotsinkieliset erityishuollon palvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen tavoitteena on turvata väestölle kaikissa olosuhteissa terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelma sisältää kuvaukset sosiaali- ja terveyshuollon erityistehtävien järjestämisestä valmiusasteittain. Suunnitelmassa on kuvattu kiireellinen avosairaanhoito, psykososiaalinen tuki ja psykososiaaliset palvelut, ensihoito, epidemiat ja pandemiat, hoito kotona ja laitoksissa, huoltotoiminta, majoitus, ruokahuolto, vaatteisto ja muut varusteet, sosiaalityö, sosiaalipäivystys, varautuminen säteilyonnettomuuteen ja tietoturvasuus.

Lisäksi valmiussuunnitelmaan on liitetty mm. psykososiaalisen tuen ja palveluiden osasuunnitelma, ensihoidon valmiussuunnitelma poikkeusoloihin, valmiussuunnitelma influenssapandemian varalle, laitospaikkojen määrät valmiusasteittain, tilapäisesti maahan muuttavien vastaanottokeskuksen toimintasuunnitelma ja kunnan evakointisuunnitelman soteosuus. Evakuoinnin toteuttamisesta käytännössä vastaa ja huolehtii pelastuslaitos. Evakuoitujen jälkihoidosta vastaa sosiaali- ja terveysjohtaja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystys- ja ensihoitopalvelut toimivat kaikissa olosuhteissa alueellisena ja kansallisena kokonaisuutena.

Pandemiauhkaan on varauduttu Varha:n valmiussuunnitelmassa mm. sosiaali- ja terveysministeriön ja AVI:n kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden varautumisvelvollisuus koskee kaikkia palveluntuottajia.

Paraisten kaupungin yhteistyökumppanit ovat Varha, maakunnan viranomaiset ja kolmannen sektorin vapaaehtoiset toimijat.

Varha päivittää sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat vuonna 2023.

6.6 Kunnalliset tytäryhtiöt

6.6.1 Paraisten Kaukolämpö Oy

Yhtiötä johtaa toimitusjohtaja.

Paraisten Kaukolämpö Oy:n tavoitteena on toimittaa asiakkailleen ympäristöystävällistä lämpöä kilpailukykyiseen hintaan ja hyvällä toimitusvarmuudella tuotantoyksiköistään. Yhtiön toiminta-alue on Paraisten keskusta-alueilla, joilla on 31 kilometrin pituinen jakeluverkko. Yhtiön biolämpökeskus sijaitsee Lehtiniemen teollisuusalueella.

Lämmöntuotannossa käytetään lähinnä haketta ja suurteollisuuden prosessilämpöä. Hiilineutraalin tuotannon osuudeksi on budjetoitu 99 %.

Yhtiön henkilöstöön kuuluvat toimitusjohtaja ja kolme käyttöprosessinvalvojaa. Käyttöpäällikkönä toimii Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen käyttöpäällikkö. Sähköinsinööri toimii myös yhtiön sähkövastaavana. Varallaolo hoidetaan yhteistyössä Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen kanssa. Yhtiön kaikki muut palvelut ovat ostopalveluja.

6.6.2 Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy

Yhtiötä johtaa toimitusjohtaja.

Yhtiö pyrkii tukemaan ja kehittämään liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia Paraisilla eikä sen tavoitteena ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Yhtiö toteuttaa pyrkimyksiään hallinnoimalla urheilu-, nuoriso- ja kulttuuritaloa ja vuokraamalla talosta tiloja korvausta vastaan. PUNT:ssa käy vuosittain noin 50 000 kävijää.

Kiinteistölle on tehty pelastussuunnitelma.

6.6.3 Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy -konserni

Yhtiötä johtaa toimitusjohtaja.

Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy:n tarkoituksena on omistaa, hallita ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia, hankkia ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja vuokrata asuntoja asunnontarvitsijoille asuntotarpeen tyydyttämiseksi Paraisten kaupungin eri kunta-alueilla.

Tarkoituseriensä toteuttamiseksi yhtiö omistaa kiinteistöjä ja osakehuoneistoja sekä toimii tarvittaessa rakennuttajana ja tekee rakennuttamissopimuksia Paraisten kaupungin ja muiden rakennuttamista harjoittavien yhteisöjen kanssa.

6.8 Pelastustoimi

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (Varha) Varsinais-Suomen pelastuslaitos vastaa pelastustoiminnasta koko maakunnan alueella, maamme 27 läntisimmässä kunnassa sekä saaristossa. Toiminta-alue käsittää noin 20 000 neliökilometriä, josta lähes puolet on vesistöä.

Maakunnassa toimii kymmenen 24 h ja kolme 8 h valmiudessa olevaa paloasemaa. Lisäksi alueella on aktiivinen sopimuspalokuntaverkosto, johon kuuluu lähes 70 VPK:ta.

Pelastuslaitoksen perustehtäviin kuuluu ihmisten, omaisuuden, eläimien ja ympäristön pelastaminen sekä suojaaminen. Lisäksi onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja turvallisuuskulttuurin edistäminen ovat avainasemassa pelastuslaitoksen tehtävissä.

Pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita viiden kunnan alueella: Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Paraisilla sekä Naantalissa. Ympäri vuorokauden hälytettävissä olevia ambulansseja on aluepelastuslaitoksella yhteensä 11.

Riskienhallinnan palvelualue koostuu valvonta- ja varautumispalveluista, joiden tehtäviin kuuluu onnettomuuksien ehkäisy, palotarkastukset ja väestönsuojelu.

- Riskienhallinnan palvelualueetta johtaa pelastuspäällikkö.
- Valvonnan palveluyksikköä johtaa riskienhallintapäällikkö.
- Varautumisen palveluyksikköä johtaa valmiuspäällikkö.

Varautuminen ja valmiussuunnittelu tarkoittaa varautumista suuronnettomuuksiin, pitkäkestoisiin häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin. Pelastuslaitos varautuu myös oman päivittäistoimintansa turvaamiseen kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa.

Uhkamallit ovat valmiussuunnittelun perusta. Mallit voivat liittyä voimahuoltoon, tietoliikenteeseen, tietojärjestelmiin, kuljetuslogistiikkaan, yhdyskuntatekniikkaan, elintarvikehuoltoon, rahoitus- ja maksujärjestelmiin, julkisen talouden rahoituksen saatavuuteen, väestön terveyteen ja hyvinvointiin, suuronnettomuuksiin, luonnon ääri-ilmiöihin, terrorismiin ja muuhun yhteiskuntajärjestystä vaarantavaan rikollisuuteen, rajaturvallisuuteen, poliittiseen, taloudelliseen ja sotilaalliseen painostukseen sekä sotilaalliseen voimankäyttöön.

Valmiussuunnittelussa selvitetään mm. uhkamallien tilanteiden vaikutukset organisaation tehtäviin ja toimintaan, toiminnassa ja tehtävissä tapahtuvat muutokset, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi.

Pelastuslaitos tukee kuntia valmiussuunnittelussa ja väestönsuojeluun varautumisessa seuraavilla resursseilla

- palveluyksikön toimintaa johtaa valmiuspäällikkö
- pelastuslaitoksen sisäinen valmiussuunnittelu ja kuntien valmiussuunnittelun tukemisen suunnittelijat
- väestönsuojien tekninen neuvonta ja omatoiminen väestönsuojelu: palotarkastaja

Pelastuslaitoksen toiminta jatkuu ja osin laajenee huomattavasti häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Esimerkiksi turvallisuusviestintää järjestetään entistä enemmän, jotta ihmiset osaavat toimia oikein erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa. Valvontatyössä ja palotarkastuksilla keskitytään suurempiin riskikohteisiin sekä väestönsuojien ja evakuoitavien ihmisten sijoituspaikkojen tarkastuksiin. Henkilöstöresursseja ja pelastusmuodostelmia lisätään varallaolo- ja päivystysjärjestelyillä tehostetussa valmiudessa ja vielä enemmän täysvalmiuteen siirryttäessä. Normaaliajan häiriötilanteen vaatima tehostetun valmiuden tila saavutetaan viimeistään kahden tunnin kuluessa ja poikkeusoloissa täysvalmiuteen siirtymisen tavoiteaika on kaksi vuorokautta. Paloasemien hajasijoitussuunnitelmat toimeenpannaan täysvalmiudessa.

Pelastuslaitoksen tukitoimet voivat olla muiden muassa kuntien tai pelastustoiminnan tukemista tilannekuvan muodostamisessa, analysoimisessa ja jakamisessa tai tiedottamisen ja kriisinaikaisen johtamisen tukemista. Poikkeusoloissa johtamistila on jatkuvasti miehitettynä.

6.9 Väestönsuojelu

Väestönsuojelun tarkoituksena on suojata Suomessa asuvia ihmisiä sotatilanteessa aseellisilta hyökkäyksiltä.

Väestönsuojelua ovat väestön varoittaminen vaarasta, suojaaminen väestönsuojiiin ja evakuointi eli väestön siirtäminen turvallisempaan paikkaan. Väestönsuojeluun kuuluvat myös lääkintähuolto sekä sammutus- ja pelastustoiminta.

Väestönsuoja on tarkoitettu suojaamaan väestöä sotilaallisen hyökkäyksen aikana. Se on rakennukseen tai sen yhteyteen tehty erillinen tila tai erillinen rakennus, jonka tehtävä on antaa suojaa siellä, missä ihmiset normaalistikin liikkuvat, käyvät töissä ja asuvat.

Normaalioloissa väestönsuoja on yleensä harrastustilana, varastona tai jossain muussa käytössä. Lain mukaan suoja tulee ottaa käyttöön 72 tunnin kuluessa, jos viranomainen käskää.

Väestönsuoja suojaa

- räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta
- rakennussortumilta
- paineaalloilta
- tulipaloilta
- kemiallisilta taisteluaineilta
- ionisoivalta säteilyltä.

Jos väestön on suojauduttava nopeasti uhkaavalta vaaralta, annetaan yleinen vaaramerkki. Normaaliolojen vaaramerkki kehottaa suojautumaan sisälle. Tällöin suojaudutaan esimerkiksi kotiin, kouluun tai toimistoon ja suljetaan ilmanvaihto.

Poikkeusoloissa yleinen vaaramerkki on kehoitus suojautua välittömästi väestönsuojaan. Kiinteistön omistajien ja vastuuhenkilöiden vastuulla on huolehtia, että asukkaat ja työntekijät tietävät, kuinka yleisen vaaramerkin jälkeen toimitaan.

Sisälle suojautuminen ja joditablettien ottaminen ovat riittäviä toimenpiteitä myös ydinvoimalaitosonnettomuudessa kaikilla niillä alueilla, jotka ovat yli 20–30 kilometrin etäisyydellä voimalaitoksesta. Joditabletin saa ottaa vain viranomaisen määräyksestä.

Monilla alueilla ei ole lainkaan yleisiä suojatiloja tai ne eivät riitä kaikille. Omakotitaloalueilla ja maaseudulla ei väestönsuojia yleensä ole. Tarvittaessa väestö evakuoidaan. Oman kiinteistökohtaisen tai lähimmän yleisen väestönsuojan tiedot löytyvät usein kiinteistön pelastussuunnitelmasta. Väestönsuojan kunnossapidosta vastaa kiinteistön omistaja. Väestösuojapaikkojen rakentaminen tapahtuu uudisrakentamisen yhteydessä.

Mikäli väestönsiirto on tarpeellinen, valtioneuvosto päättää, mitä alueita ja mitä osaa alueen väestöstä siirtyminen koskee, sisäministeriö huolehtii siirtymisen yleisjohdosta ja pelastusviranomaiset sen käytännön toteutuksesta.

Kuntien evakuointisuunnitelmat ovat salassa pidettävää tietoa.

<https://www.spek.fi/turvallisuus/varautuminen-kotona/vaestonsuojelu/>

Liite 4 Paraisten kaupungin väestömäärät kunta-alueittain 31.12.2022

POIKKEUSOLOJEN VALMIUSSUUNNITELMA

7. Varaukset ja materiaalihankinnat

7.1 Henkilö-, ajoneuvo ja tilavaraukset

Henkilövaraukset

Työnantaja voi varata henkilöstönsä jäseniä kriittisiin töihin myös poikkeusoloissa. Tällöin työntekijän sodan ajan tehtävä on toimia työnantajansa palveluksessa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseksi.

Asevelvollisuuslain 89 § määrittää milloin henkilö voidaan jättää palvelukseen kutsumatta yleisen tai sotilaallisen edun vuoksi.

Puolustusvoimien aluetoimistot ratkaisevat asevelvollisia koskevat varaushakemukset. Varaushakemuksen tekee työnantaja. Henkilövaraamisesta käytetään myös lyhennettä VAP.

Siviilipalveluskeskus ratkaisee siviilipalvelusvelvollisia koskevat varaushakemukset.

Kun varaushakemus laaditaan ensimmäistä kertaa tai kun organisaatio tai sen henkilöstö muuttuu merkittävästi, tehdään perusvaraus. Perusvarauksessa henkilö varataan tehtävänsä viideksi vuodeksi.

Päivitysvarauksessa ilmoitetaan ne varatut henkilöt, jotka eivät enää ole palveluksessa sekä korvaavat uudet henkilöt ja henkilöiden lisäykset. Päivitysvaraus jatkaa perusvarauksen viiden vuoden aikaa koko toimipaikan varatun henkilöstön osalta. Työnantajan tehtävä on myös purkaa henkilövaraus esimerkiksi työsuhteen päätyttyä tai tehtävän muututtua olennaisesti.

Julkisuuslaissa salassa pidettäväksi on määritelty asiakirjat, jotka koskevat muun muassa Puolustusvoimien varustamista, kokoonpanoa, sijoitusta tai käyttöä, jollei ole ilmeistä, että

tiedon antaminen niistä ei vahingoita tai vaaranna maanpuolustuksen etua. Varaajan tulee käsitellä varausasiakirjoja salassapitoluokituksen mukaisesti.

Varaajan tulee ilmoittaa aluetoimiston päätöksestä varatuille henkilöille.

Puolustusvoimien aluetoimistot kouluttavat työpaikkojen henkilövaraamiseen liittyvissä asioissa.

Paraisten kaupungin poikkeusolojen henkilövaraukset tekee henkilöstöpäällikkö Puolustusvoimien Lounais-Suomen aluetoimistoon. Varausten tekemisestä vastaa jokainen toimiala, tytäryhtiö tai muu yksikkö sekä saattaa ne tiedoksi henkilöstöpäällikölle ja hyvinvointikoordinaattorille. Henkilövaraukset päivitetään organisaatiouudistuksen yhteydessä vastaamaan tilannetta 1.1.2023 alkaen.

Ajoneuvo- ja työkonevaraukset

Ajoneuvo- ja työkonekalustoa voivat poikkeusoloissa tarvittavan kaluston osalta varata huoltovarmuskriittiset yritykset, valtion ja kuntien viranomaiset sekä puolustusvoimat.

Viranomaiset ja huoltovarmuuden kannalta kriittiset yritykset varaavat poikkeusolojen varalle tarvitsemansa kuljetusvälineet ja työkoneet ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualueelta. Ajoneuvovarausesitys laaditaan kokonaispainoltaan yli 3 tonnin hyötyajoneuvoista ja perävaunuista. Ajoneuvovarausta ei tarvitse laatia henkilö- ja pakettiautoista (ml. taksit), säännöllisen liikenteen linja-autoista eikä leasing-ajoneuvoista. Viranomaiset varaavat vain omien sopimusyrittäjien kaluston. Samalla on varmistettava sopimusyrittäjien palveluksessa olevien kuljetus- ja työkonekaluston käyttäjien (kuljettajien) varaaminen puolustusvoimilta.

Työkoneiden osalta varausesitys laaditaan organisaation omasta, alihankkijoiden ja muiden sopimussuhteisten yritysten/urakoitsijoiden työkonekalustosta. Traktoreita ja pienkalustoa, kuten mönkijöitä tai moottorikelkkoja ei tarvitse huomioida, sillä ne eivät kuulu varauksen piiriin.

Liikelaitosten ja vastaavien vastuulla on huolehtia tarvittavista aliurakoitsija- ja ajoneuvovarauksista. Paraisten kaupungin osalta ajoneuvovarauksista vastaa teknisten palvelujen päällikkö.

Puolustusvoimat voi varata ajoneuvoja ja työkoneita omaan käyttöönsä poikkeusoloissa. Puolustusvoimat ei ohjeista eikä tiedota ajoneuvojen ja työkoneiden varaamisesta.

Tilavaraukset

Poikkeusolojen evakuoiteja varten tehdyt rakennusvaraukset ehkäisevät päällekkäisiä eri toimijoiden tilojen käyttöä koskevia suunnitelmia. Varaukset tehdään keskitetysti Lounais-Suomen pelastuslaitoksen kautta, joka ilmoittaa varaukset aluehallintovirastolle.

7.2 Väestönsuojelutehtävät ja väestönsuojeluorganisaatio

Kukin toimiala, viranomainen tai organisaatio hoitaa sille kuuluvia väestönsuojelutehtäviään ko. hallinnonalan lainsäädännön mukaisesti sekä ottaa ne huomioon varautuessaan toimintaansa aseellisissa poikkeusoloissa. Kuntaorganisaatiossa ei ole tarpeellista laatia erikseen väestönsuojelusuunnitelmia, vaan kullekin hallinnonalalle kuuluviin väestönsuojelutehtäviin varautuminen ja niihin liittyvä suunnittelu sisältyy muuhun valmiussuunnitteluun ja muun muassa onnettomuuksia varten tehtävään suunnitteluun.

Väestönsuojelun materiaalihankinnoista sekä varastoinnista vastaavat toimialat itsenäisesti.

Paraisten kaupunki on hankkinut omistukseensa siirrettävät generaattorit (4 kpl) sekä lämpö- ja vesikontin. Näiden avulla voidaan turvata tiettyjen kriittisten rakennusten toiminta pitkässä sähkön-, kaukolämmön- tai vedenjakelukatkoksesta.

8. Yhteistoiminta viranomaisten, yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa

Kaupungin kannalta merkittävimmät yhteistoimintatahot häiriö- ja poikkeusoloissa ja niihin varautumisessa ovat mm. Varsinais-Suomen ELY-keskus, Varsinais-Suomen aluehallintovirasto, Lounais-Suomen poliisilaitos, lähikunnat, hätäkeskus, Lounais-Suomen aluetoimisto, Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha), Varsinais-Suomen pelastuslaitos, oppilaitokset, tie- ja ratahallintoviranomaiset, seurakunnat, sähkö- ja vesilaitokset, Suomen Punainen Risti (SPR), Vapaaehtoinen pelastuspalvelu ja tiedotusvälineet. Poikkeusoloissa yhteistoiminta alueen yritysten kanssa huoltovarmuuden turvaamiseksi tulee olemaan välttämätöntä. Vuoden 2023 alusta Varsinais-Suomen hyvinvointialueesta tuli kaupungille merkittävä yhteistoimintataho.

Kaupungin valmiusjohtoryhmä koordinoi kriisinaikaisissa johtamistilanteissa kaupungin toimialojen ja keskeisimpien yhteistyötahojen toimintaa Paraisten kaupungissa. Toimialat määrittelevät omissa valmiussuunnitelmissaan tarvittavat yhteistyöviranomaiset ja -tahot.

Pelastustoimeen liittyviä tehtäviä johtaa pelastusviranomainen, joka toimii monissa viranomaistilanteissa yleisjohtajana. Turvallisuusviranomaiset kokoontuvat tarvittaessa pelastustoimen johtokeskukseen johtamaan toimintaa. Poliisijohtoisia tilanteita johdetaan Turun pääpoliisiaseman johtokeskuksesta.

Gyltön saarella toimii automatisoitu Korppoon merivalvontakeskus. Gyltön ampuma-alueita hoitaa Uudenmaan prikaati. Sitä käyttävät merivoimat, ampumaseurat ja yhdistykset.

Nauvon merivartioasema on Länsi-Suomen merivartioston merivartioasema Paraisten Nauvon Pärnäisissä. Sillä on Nauvon lisäksi kaksi muuta johdettavaa merivartioasemaa: Hiittisten ja Susiluodon merivartioasemat Kemiönsaaren Hiittisissä ja Kustavissa.

Nauvon merivartioasemalla Nauvossa on mm. ilmatyynyalus meripelastusta varten ja yleisaluksena PV-08-luokkaan kuuluva partiovene PV-101.

Viranomaisilla, kirkoilla ja järjestöillä on valmiudet antaa psykososiaalista tukea, jolla ehkäistään poikkeusoloista johtuvien traumaperäisten stressireaktioiden ja -häiriöiden negatiivinen vaikutus. Valmiuksia kehitetään Varhan toimesta osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaamista. Paraisten kaupungilla ja Länsi-Turunmaan ev.lut. seurakuntayhtymällä on yhteistyösopimus henkisen huollon järjestämisestä. Kaupungin viestinnän hyvät mediayhteydet tukevat osaltaan viranomaisviestintää, jolla puolestaan tuetaan kuntalaisten henkistä kriisinkestävyyttä.

Varhan vastuulla on psykososiaalisen tuen ja avun antaminen, tukea ja kriisiapua tarvitaan onnettomuuden uhreille ja heidän läheisilleen sekä jälkihoitoa kaikille pelastustyössä mukana oleville. Suomen Punaisen Ristin Turunmaan jaostolla on henkisen tuen ryhmä.

Sosiaalipäivystystä järjestetään ympärivuorokautisen kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi Varhan toimesta.

Kotitalouksien ja kansalaisten vastuulle kuuluvat omatoiminen varautuminen tavallisimpiin häiriötilanteisiin sekä kotivaran ylläpitäminen.

9. Koulutussuunnitelma

Henkilöstön valmius toimintaan häiriö- ja poikkeusoloissa varmistetaan riittävän koulutuksen ja harjoittelun avulla.

Normaalioloissa koulutetaan johtajat ja varattu erityishenkilöstö. Henkilökuntaa informoidaan mm. työpaikkakokouksissa varautumisesta, valmiussuunnittelusta, riskienhallinnasta ja työturvallisuudesta.

Kaupungin johtoryhmän koulutuksesta ja johtoryhmän harjoituksista vastaa kaupunginjohtajan alaisuudessa kaupungin valmiuskoordinaattori. Toimialojen, tytäryhtiöiden sekä muiden yksiköiden toimintaan liittyvästä valmiuskoulutuksesta vastaa toimialapäälliköt, toimitusjohtaja tai muu yksikön toiminnasta vastaava viranhaltija.

Varautumiskoulutusta tuottavat ja järjestävät mm. Lounais-Suomen aluehallintovirasto (AVI), ELY, Pelastusopisto, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, puolustusvoimat, vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt ja Suomen Punainen Risti. Kaupunki järjestää tarvittaessa omaa sisäistä koulutusta.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto yhdessä Pelastusopiston kanssa järjestää kunnille säännöllisesti koulutusta ja valmiusharjoituksia. Paraisten kaupunki osallistuu näihin harjoituksiin. Kaupungin henkilöstöä on osallistunut myös valtakunnallisille ja alueellisille maanpuolustuskursseille.

Kaupungin valmiuskoordinaattori vastaa kaupunkitasoisesti siitä, että edellä mainittujen tahojen lähettämät koulutus- ja muut tiedotteet toimitetaan asianomaisille yksiköille.

10. Kaupungin talousarvio

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma seuraavaksi kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Kunnan toiminnassa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Häiriötilanteen sattuessa laaditaan tarvittaessa talousarvion muutos kaupungin normaaliajan talousarvion pohjalta. Talousarvion muutos on hyväksyttävä kaupunginvaltuustossa. Tärkeimpien toimintojen tehokkaan työskentelyn turvaamiseksi varoja keskitetään ja vähemmän tärkeitä toimintoja supistetaan.

11. Liitteet

0. Lisätiedot
1. Paraisten kaupungin riskiarvio 2018, salainen JulL (621/1999) 24 § 8 kohta
2. Paraisten kaupungin avaintoiminnot 2022, salainen JulL (621/1999) 24 § 8 kohta
3. Sodanajan varautumiseen liittyvien tehtävien vastuut 2022, salainen JulL (621/1999) 24 § 8 kohta
4. Paraisten kaupungin väestömäärät kunta-alueittain 31.12.2021

12. Lähteitä

- Korhonen, Ström: Kunnan valmiussuunnitelman yleisen osan malli ja ohje sen käyttöön (2012) https://www.pelastusopisto.fi/wp-content/uploads/2017/02/34760_kunnan_valmiussuunnitelman_yleisen_osan_malli_ja_ohje_sen_kaytoon_netti.pdf
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS) (2017) <https://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/yhteiskunnan-turvallisuusstrategia-2017>.
- Kansallinen riskiarvio (2018), <https://intermin.fi/julkaisut/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-324-245-6>
- Kokonaisturvallisuuden sanasto (2017) https://turvallisuuskomitea.fi/wp-content/uploads/2018/02/Kokonaisturvallisuuden_sanasto.pdf
- Varsinais-Suomi alueellinen riskiarvio <https://intermin.fi/documents/1410869/12562948/Varsinais-Suomi.pdf/15863b63-eddc-d16f-9bb7-cb5b3d39d6f2/Varsinais-Suomi.pdf?t=1551954391000>
- Osastojen ja toimialojen sekä liikelaitosten valmiussuunnitelmat
- Kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua ohjaavat mm. seuraavat lait ja säädökset:
 - valmiuslaki 1552/2011
 - pelastuslaki 379/2011
 - valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/ 2011
 - laki huoltovarmuuden turvaamisesta 1390/1992
 - laki puolustusvoimista 551/2007
 - valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista VNp 857/2013
 - vesihuoltolaki (119/2001)
 - sähkömarkkinalaki (588/2013)